

UUT₁₅ Театр Ляльок перед обличчям війни: Дослідження Одеського театру ляльок

Від Одеської політехніки: керівник проекту – Розова Тамара, д. філос. наук, професор,
завідувач кафедри культурології та філософії культури,

Бородіна Наталія, доцент кафедри культурології та філософії культури,

Овчаренко Тетяна, доцент кафедри культурології та філософії культури

Від ун-ту м. Портсмут: керівник проекту – проф. Метт Смітт.

1. Мета проекту і предмет дослідження

- Мета дослідження – вивчити тенденції та особливості роботи Театру Ляльок за часів війни, зокрема вплив театру на суспільно-політичну та культурну сферу, реалізація терапевтичної функції театру (прикладне лялькарство як соціалізація та арт-терапія травми).
- Предмет дослідження: Одеський академічний обласний театр ляльок

2. Задачі проекту

2. Задачі проекту

- Зрозуміти, як працює ляльковий театр під час війни, оцінити його соціально-політичний вплив на культурне життя міста, дослідити тенденції вистав часів війни і реакції глядачів.
- Дослідити досвід працівників театру в аспектах соціалізації та опрацювання травми через лялькарство.
- Підвищити обізнаність про ляльковий театр в Одесі і культурне життя Одеси за часів війни в міжнародному середовищі.
- Надати можливості для зв'язків з іншими організаціями та співпраці із зацікавленими сторонами

3. **Очікувані результати проекту**

- Проведення бесід з працівниками театру ляльок.
- Організація семінару на платформі zoom: «Лялькарство в умовах війни».
- Публікація рецензованих статей в українських наукових журналах «Культурологічний альманах» (категорія В) та «Філософія і гуманізм» (Index Copernicus).
- Публікація рецензованої статті в Research in Drama Education - RIDE (Scopus)

4. Дорожная карта проекту

Календарний план виконання проекту

Найменування робіт за договором та основних етапів його виконання	Термін виконання (початок – закінчення)
Збір матеріалів дослідження, проведення інтерв'ю зі співробітниками Лялькового театру, анкетування, OSINT (дослідження відкритих джерел)	30 квітня - 20 травня
Підготовка до спільної конференції	20 травня - 22 червня
Підготовка до публікації статті в “Культурологічному альманасі” (фах, категорія B) та статті в “RIDE» (Scopus). Підготовка присвяченого конференції збірника журналу «Філософія та гуманізм» (Index Copernicus)	22 червня - 30 серпня

Ключові стейкхолдери

Проект налагоджує взаємодію між ключовими стейкхолдерами:

- UOP , факультет прикладного театрознавства
- Навчально-науковий інститут гуманітарних наук, кафедра культурології та філософії культури Одеської політехніки,
- Одеський обласний академічний театр Ляльок,
- музей Голодомору <https://holodomormuseum.org.ua/en/>,
- The Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Warsaw (представник – проф. Каміль Копаня)
- UNIMA (*Union Internationale De La Marionnette)
- Британська Рада.
- Міжнародний науковий журнал “Puppetry international review»
- Журнал -- Research in Drama Education RIDE

Odessa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

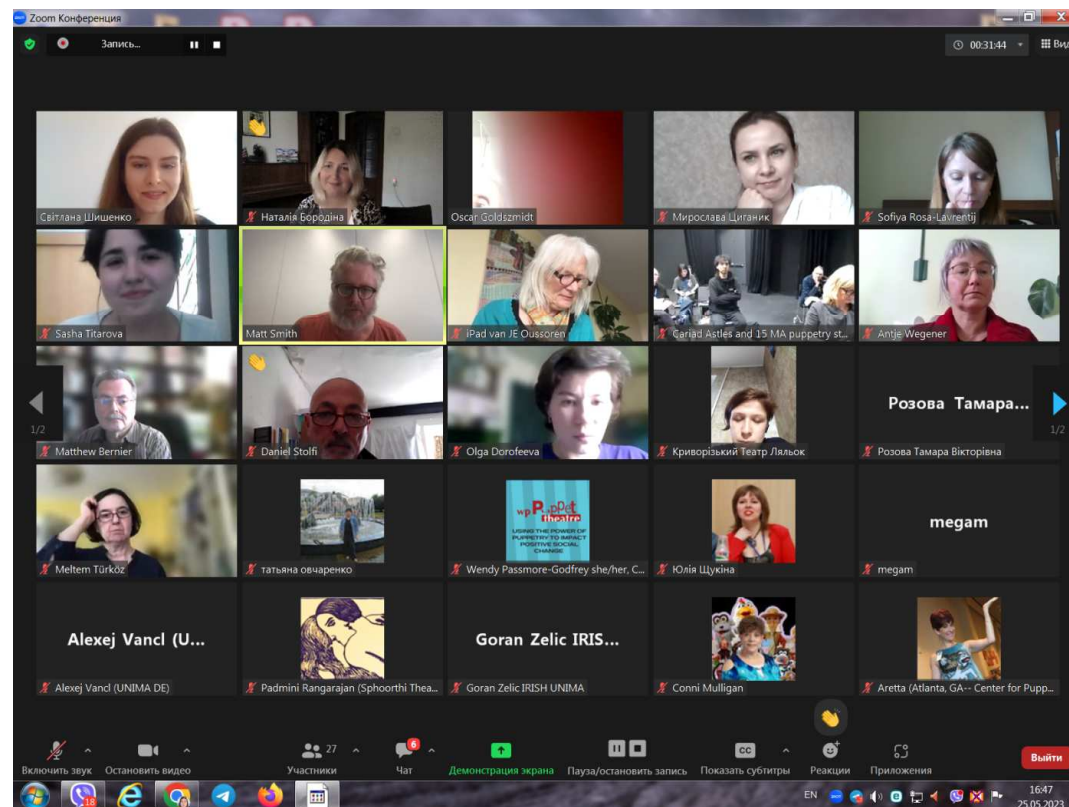
5. Отримані результати проекту

Підсумки проекту:

- Було проведено десять інтерв'ю з персоналом театру, записані на диктофон, перекладені та надіслані колегам у Портсмуті. Кожне інтерв'ю супроводжувалося підписанням форми згоди на участь у дослідженні, розробленої комітетом з етики Портсмутського університету. Одне інтерв'ю було отримано в результаті заповнення онлайн-анкети (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScJ3mfsYtUz55dc1qG6vDb40jI5AMwY3SXooBh_agqA7jOqKQ/viewform), а одне – телефонним дзвінком через відсутність режисера в країні.

Науковий семінар

- Замість запланованого одного семінару було проведено два – один 23 травня та другий 22 червня.
- У семінарі взяли участь науковці кафедри культурології та філософії культури Національного університету “Одеська Політехніка”, Університету Портсмуту, кафедри театрознавства та акторської майстерності факультету культури і мистецтв ЛНУ імені Івана Франка, кафедри театрознавства Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, професори Королівського університету Ораторського мистецтва та драми, члени Tharpa (Асоціація дослідників прикладного мистецтва та театру) і понад 50 театральних експертів з різних країн та установ.

Публікації матеріалів досліджень на конференціях та в наукових журналах

- Зібрано статті учасників семінару (автори – викладачі ЛНУ, ХНУ та інших університетів). Проблемі функціонування театрів перед обличчям війни присвячений 17 випуск журналу «Філософія і гуманізм».
- Стаття “Театр ляльок перед обличчям війни” надрукована в №3 “Культурологічного алманаху”, 2023.
- Стаття “Puppets in Face of War: Odesa Puppet theatre” надіслана в «Ride» і чекає на публікацію.

2 *Філософія та гуманізм. 2023. Вип.1(17)*
ISSN 2518-7392

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

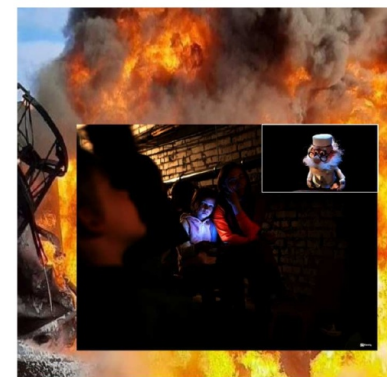
ФІЛОСОФІЯ ТА ГУМАНІЗМ

Періодичне електронне наукове видання

ВИП. 1(17)

Одеса - 2023

3 *Філософія та гуманізм. 2023. Вип.1(17)*

Цей випуск періодичного наукового видання «Філософії та гуманізм» присвячений дослідженням феномену функціонування Театру за часів війни

Odessa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

Результати дослідження: Терапевтична функція Театру Ляльок

- “Співробітники театру надають важливу культурну послугу, яка створює безпечний уявний простір театру подалі від кровопролиття та жахів війни за стінами театру [...] Ляльки є гарантією безпеки, нормальності та захисту”.
- Колектив театру створює умови для інтеграції тимчасово переміщених осіб - квитки для них безкоштовні, як і для дітей з інвалідністю. Для дітей в стресовій ситуації характерний ескапізм, який вони здебільшого реалізують за допомогою гаджетів, що негативно впливає на навички спілкування, тому можливість відвідувати культурні заходи та спілкуватися за допомогою ляльок для дітей зараз дуже важлива.
- В психології досить давно практикують прийом – якщо дитині важко розповісти про травму, вона може показати це на ляльці. Театр ляльок впроваджує цю практику під час повітряної тривоги діти не лишаються самі у бомбосховищі, з ними аніматори створюють інтерактивну виставу. Також актор театру Артем Теляшенко проводить безкоштовні заняття з лялькотерапії для людей з ментальною інвалідністю.

Суспільно-політична функція Театру Ляльок

- За часів війни театр активно демонструє проукраїнську позицію, що дуже важливо для формування світогляду маленьких глядачів. Театр бере участь в переосмисленні імперського минулого Одеси, створюючи наратив про козацьке минуле, в якому культурний герой є шляхетний лицар-козак.
- Важливою ланкою створення українського культурного простору є також вистави – прем'єри: “Івасик-Телесик”, в якому класична українська казка розповідається з елементами хорору, але зло перемагається за допомогою сміху. Також важливою ознакою українізації є поява в репертуарі класичної для західноукраїнських театрів вистави “Фарбований лис”, яка до війни не ставилася в Одеських театрах.
- Колектив театру практикує поздоровлення з днем народження дітей, таким чином позбавляє їх відчуття самотності.

Результати проекту

- Порівняно з довоєнним періодом, число вистав для дорослих зменшилося і в побудові репертуару домінує принцип “створення розважального безпечного простору”.
- Але театр також підіймає важкі питання – наприклад, опрацювання теми Голокосту, яка є частиною колективної травми українського народу.

Дякуємо за увагу. Проект триває, запрошуємо до співробітництва.

Для подальшої інформації про проект, будь ласка, звертайтеся за адресою: matt.smith@port.ac.uk, n.v.borodina@op.edu.ua,

Сторінка проекту -
<https://op.edu.ua/international/projects/uk-ukraine-twinning-initiative-15>